

Bruksela, dnia 7.5.2013
COM(2013) 284 final

Zalecenie

ZALECENIE RADY

mające na celu likwidację nadmiernego deficytu budżetowego na Cyprze

{SWD(2013) 176 final}

Zalecenie

ZALECENIE RADY

mające na celu likwidację nadmiernego deficytu budżetowego na Cyprze

RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, w szczególności jego art. 126 ust. 7,

uwzględniając zalecenie Komisji Europejskiej,

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) Zgodnie z art. 126 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE) państwa członkowskie unikają nadmiernego deficytu budżetowego.
- (2) Pakt stabilności i wzrostu opiera się na dążeniu do zapewnienia dobrego stanu finansów państwa jako środka służącego umocnieniu warunków stabilności cen oraz silnego, trwałego wzrostu gospodarczego, sprzyjającego tworzeniu nowych miejsc pracy.
- (3) W dniu 13 lipca 2010 r., zgodnie z art. 126 ust. 6 TFUE, Rada podjęła decyzję, w której stwierdziła istnienie nadmiernego deficytu na Cyprze,¹ i wydała zalecenie służące skorygowaniu nadmiernego deficytu najpóźniej do 2012 r., zgodnie z art. 126 ust. 7 TFUE oraz art. 3 rozporządzenia Rady (WE) nr 1467/97 z dnia 7 lipca 1997 r. w sprawie przyspieszenia i wyjaśnienia procedury nadmiernego deficytu.
- (4) W dniu 27 stycznia 2011 r. w komunikacie skierowanym do Rady Komisja stwierdziła, że władze Cypru podjęły skuteczne działania zgodnie z zaleceniem Rady z dnia 13 lipca 2010 r. w celu sprowadzenia deficytu sektora instytucji rządowych i samorządowych poniżej wartości referencyjnej wynoszącej 3 % PKB i uznała w związku z tym, że dodatkowe działania w ramach procedury nadmiernego deficytu nie są konieczne.
- (5) W dniu 11 stycznia 2012 r. w drugim komunikacie skierowanym do Rady Komisja potwierdziła, że władze Cypru podjęły skuteczne działania zgodnie z zaleceniem Rady z dnia 13 lipca 2010 r. w celu sprowadzenia deficytu sektora instytucji rządowych i samorządowych poniżej wartości referencyjnej wynoszącej 3 % PKB i uznała w

---

¹ Dz.U. L 186 z 20.7.2010 s. 30.

związku z tym, że dodatkowe działania w ramach procedury nadmiernego deficytu nie są konieczne.

- (6) Zgodnie z art. 3 ust. 5 rozporządzenia (WE) nr 1467/97 Rada, działając na zalecenie Komisji, może podjąć decyzję o wydaniu zmienionego zalecenia na mocy art. 126 ust. 7 TFUE, w przypadku gdy podjęto skuteczne działania, lecz po przyjęciu pierwotnego zalecenia wystąpią nieprzewidziane niekorzystne zdarzenia gospodarcze niosące poważne negatywne konsekwencje dla finansów publicznych. Wystąpienie nieprzewidzianych niekorzystnych zdarzeń gospodarczych niosących poważne negatywne konsekwencje dla finansów publicznych należy poddać ocenie w kontekście prognozy gospodarczej stanowiącej podstawę zalecenia Rady.
- (7) Zgodnie z art. 126 ust. 7 TFUE oraz art. 3 rozporządzenia Rady (WE) nr 1467/97 Rada jest zobowiązana skierować do danego państwa członkowskiego zalecenia mające na celu likwidację nadmiernego deficytu w oznaczonym terminie. W zaleceniu określa się termin maksymalnie sześciu miesięcy na podjęcie przez dane państwo członkowskie skutecznych działań w celu skorygowania nadmiernego deficytu. W zaleceniu dotyczącym skorygowania nadmiernego deficytu Rada wzywa również dane państwo członkowskie do osiągnięcia rocznych celów budżetowych, które – w oparciu o prognozę stanowiącą podstawę zalecenia – są spójne z minimalną roczną poprawą salda strukturalnego – tj. salda w ujęciu uwzględniającym zmiany cykliczne i z pominięciem skutków działań jednorazowych i innych działań tymczasowych – o co najmniej 0,5 % PKB, rozumiane jako wartość odniesienia.
- (8) W oparciu o szczegółową analizę charakteru, przyczyn oraz wagi zmian makroekonomicznych na Cyprze w maju 2012 r. Komisja stwierdziła, że na Cyprze występują bardzo poważne zaburzenia równowagi makroekonomicznej, w szczególności w odniesieniu do bilansu płatniczego, finansów publicznych i sektora finansowego, które wymagają podjęcia pilnych działań. Sytuacja cypryjskiego sektora bankowego była postrzegana jako zagrożenie dla długoterminowej stabilności kraju. Jeśli chodzi o pozycję zewnętrzną, saldo obrotów bieżących wykazywało znaczne i trwałe deficyty związane ze stopniowym pogarszaniem się konkurencyjności cenowej i kosztowej; obawy budziła również międzynarodowa pozycja inwestycyjna. Ponadto sytuacja cypryjskiego sektora bankowego była postrzegana jako zagrożenie dla długoterminowej stabilności kraju. Jeśli chodzi o parametry wewnętrzne, zaniepokojenie wzbudzały: wysoce zadłużony sektor prywatny, poziom zadłużenia przedsiębiorstw niefinansowych i bardzo wysokie zadłużenie gospodarstw domowych. Ponadto co roku odnotowywano deficyty finansów publicznych, które pogłębiały się, nawet wtedy gdy gospodarka zaczęła wychodzić z recesji, a ostatnio podjęte działania służące skorygowaniu nadmiernego deficytu okazały się być może nie wystarczające. Dług publiczny coraz bardziej przekraczał wyznaczony w Traktacie próg i oczekiwano jego gwałtownego wzrostu.
- (9) W dniu 10 lipca 2012 r. Rada skierowała zalecenia do Cypru w oparciu m.in. o ocenę krajowego programu reform Cypru oraz programu stabilności przedstawionego przez Cypr na lata 2012-2015. W pierwszym zaleceniu wzywa się do rygorystycznego wykonania strategii budżetowej w roku 2013 i w kolejnych latach. Wzywa się również do przyspieszenia wdrożenia wykonalnych wieloletnich ram budżetowych opartych na wiążącej podstawie prawnej i obejmujących mechanizm korygujący. Działaniom tym powinno również towarzyszyć wdrożenie budżetowania zadaniowego. Ze względu na niedostateczną wydajność administracji podatkowej oraz poboru podatków należy

podjąć działania na rzecz poprawy przestrzegania przepisów podatkowych i zwalczania uchylania się od opodatkowania.

- (10) W świetle coraz poważniejszych zaburzeń gospodarczo-finansowych w dniu 25 czerwca 2012 r. władze Cypru oficjalnie zwróciły się o pomoc finansową w postaci pożyczki z Europejskiego Instrumentu Stabilności Finansowej / Europejskiego Mechanizmu Stabilności, a także z Międzynarodowego Funduszu Walutowego (MFW), w celu przywrócenia trwałego wzrostu gospodarczego oraz zapewnienia prawidłowego funkcjonowania systemu bankowego, a tym samym stabilności finansowej w Unii Europejskiej i w strefie euro. W dniu 27 czerwca 2012 r. Eurogrupa wezwała Komisję do uzgodnienia, w porozumieniu z Europejskim Bankiem Centralnym (EBC), władzami Cypru i MFW, programu dostosowań makroekonomicznych i do ustalenia potrzeb w zakresie finansowania, a także do podjęcia stosownych działań służących zapewnieniu stabilności finansowej w bardzo trudnej sytuacji grożącej wywołaniem skutków ubocznych na innych rynkach w wyniku zawirowań na rynku obligacji państwowych. W dniach 16 i 25 marca 2013 r. Eurogrupa osiągnęła porozumienie polityczne z Cyprem w sprawie pomocy finansowej i kluczowych elementów programu. W dniu 12 kwietnia 2013 r. Eurogrupa uznała, że program dostosowań makroekonomicznych zawiera elementy niezbędne do uruchomienia odpowiednich procedur krajowych dotyczących formalnego zatwierdzenia pomocy finansowej z Europejskiego Mechanizmu Stabilności. W dniu 25 kwietnia 2013 r. Rada przyjęła decyzję na mocy art. 136 TFUE, zawierającą główne elementy programu dostosowań makroekonomicznych, który ma wdrożyć Cypr. W dniu 26 kwietnia 2013 r. władze Cypru i Komisja, działająca w imieniu Europejskiego Mechanizmu Stabilności, podpisały protokół ustaleń zgodny z powyższą decyzją.
- (11) Trwający ponad 10 lat okres trwałego i silnego wzrostu gospodarczego na Cyprze zakończył się w 2009 r. Działalność gospodarcza zmniejszyła się o 1 ¾ %, a słaby popyt krajowy oraz niekorzystne warunki zewnętrzne poważnie odbiły się na wzroście gospodarczym. W 2010 r. nastąpiło ożywienie działalności gospodarczej a realny PKB wzrósł o 1,1 %, natomiast w pierwszej połowie 2011 r. o 1,5 % PKB. Zgodnie z prognozą służb Komisji z wiosny 2010 r. stanowiącą podstawę zalecenia Rady z dnia 13 lipca 2010 r. wydanego na mocy art. 126 ust. 7 TFUE przewidywano, że w roku 2011 gospodarka cypryjska odnotuje wzrost o 1,3 %. Pomimo bardzo dobrego sezonu turystycznego w 2011 r. ożywienie gospodarcze zostało zatrzymane w lipcu 2011 r. z powodu poważnego wypadku, w wyniku którego doszło do zniszczenia elektrowni Vasilikos dysponującej połową łącznej mocy wytwórczej Cypru. Ponadto bardzo poważne zaburzenia równowagi cypryjskiego sektora prywatnego i publicznego doprowadziły do zaostrzenia warunków finansowych i fiskalnych, co jeszcze bardziej osłabiło działalność gospodarczą, wywołało znaczną niepewność gospodarczą i jeszcze bardziej pogorszyło warunki na rynku pracy. Utrzymująca się trudna sytuacja międzynarodowa nie pozwoliła skompensować niskiego popytu krajowego popytem zewnętrznym. W rezultacie w 2011 r. roczny wzrost gospodarczy wyniósł 0,5 %, blisko jeden punkt procentowy poniżej poziomu prognozowanego przez Komisję w chwili formułowania zalecenia Rady. Rok 2012 nie został uwzględniony w prognozie Komisji stanowiącej podstawę zalecenia Rady. Jednakże przy założeniu stopniowego domknięcia ujemnej luki produktowej szacowano, że wzrost gospodarczy w 2012 r. będzie wyższy niż w roku 2011. Według ostatniej prognozy służb Komisji zakłada się, że wzrost realnego PKB w roku 2012 wyniósł -2,4 %.

- (12) Deficyt sektora instytucji rządowych i samorządowych zwiększył się z poziomu 5,3 % PKB w 2010 r. do 6,3 % w 2011 r. Pomimo działań na rzecz konsolidacji budżetowej przewidzianych w ustawie budżetowej na 2011 r. i trzech przyjętych w ciągu 2011 r. zestawów środków służących dalszemu obniżeniu deficytu, które okazały się niewystarczające do zahamowania pogarszania się stanu finansów publicznych, nastąpiło pogorszenie równowagi budżetowej. Powyższe zdarzenia gospodarcze, w szczególności bardzo poważne zaburzenia równowagi cypryjskiego sektora prywatnego i publicznego, są przyczyną zmian stanu finansów publicznych, mając znaczący wpływ na strukturę wzrostu i wyższe koszty finansowania zadłużenia wynikające z utraty dostępu do finansowania długoterminowego na rynkach.
- (13) Zgodnie z ostatnią prognozą służb Komisji przewiduje się, że w roku 2012 deficyt sektora instytucji rządowych i samorządowych wyniesie 6,3 % PKB. Prognozowany poziom deficytu jest znacznie gorszy od wcześniejszych prognoz służb Komisji, w szczególności ze względu na znaczny niedobór zarówno pośrednich, jak i bezpośrednich dochodów podatkowych (głównie z powodu podatku VAT, podatku dochodowego od osób prawnych i składek na ubezpieczenia społeczne) oraz wyższe niż przewidywano wydatki w związku z rosnącym bezrobociem i wcześniejszym przechodzeniem na emeryturę. W porównaniu z prognozą służb Komisji z zimy 2013 r. deficyt odnotowany w 2012 r. został skorygowany w górę o około ½ % PKB w wyniku jednorazowych wydatków na koszty ubezpieczenia poniesione w związku z wybuchem w elektrowni Vasilikos w lipcu 2011 r., płatne w okresie czterech lat, lecz zaksięgowane w pełni w roku 2012, jak również z powodu rejestracji transferu kapitału na płatności z tytułu skapitalizowanych odsetek od obligacji wyemitowanych w celu dokapitalizowania Cyprus Popular Bank.
- (14) Zgodnie z ostatnią prognozą gospodarczą służb Komisji deficyt strukturalny wyniósł odpowiednio 5,7 % i 6,6 % PKB w latach 2010 i 2011. Zakłada się, że w roku 2012 wyniósł on 6,6% PKB. W prognozie służb Komisji stanowiącej podstawę zalecenia Rady z lipca 2010 r. szacowano, że średni potencjalny wzrost gospodarczy wyniesie około 1 % w okresie dostosowań. W ostatniej prognozie gospodarczej służb Komisji uznano, że średni produkt potencjalny w latach 2011-2012 był ujemny (około -0,5 %) i jak się ocenia, pozostanie ujemny w latach 2013-2016. Uwzględniając korektę w dół produktu potencjalnego dokonaną od czasu zalecenia Rady, średni wysiłek fiskalny w latach 2011-2012 wyniósłby około 0,5 %. Pogorszenie salda strukturalnego wynikało jednak również z nieprzewidzianego spadku dochodów z powodu niższego niż zakładano finalnego popytu krajowego i słabszego importu, jak również dalszego pogarszania się sytuacji na rynku pracy. Doprowadziło to do znacznego spadku dochodów, w szczególności z podatków pośrednich. Biorąc to pod uwagę, szacuje się, że łączny skorygowany wysiłek fiskalny wyniósł średnio około 2,4 % PKB, czyli znacznie powyżej wymaganego w latach 2011-2012 średniego rocznego wysiłku fiskalnego wynoszącego zgodnie z zaleceniem Rady co najmniej 1 ½ % PKB. W związku z tym można uznać, że Cypr podjął skuteczne działania zgodnie z zaleceniem Rady.
- (15) W przyjętej w dniu 16 grudnia 2011 r. ustawie budżetowej na 2012 r. przewidziano strategię konsolidacji opierającą się na ograniczeniu wydatków, obejmującą przede wszystkim: (i) składki pracowników sektora publicznego na rzecz systemu emerytalnego w połączeniu z zamrożeniem poborów w szeroko rozumianym sektorze publicznym na dwa lata, (ii) objęcie nowych pracowników sektora publicznego funduszem zabezpieczenia społecznego w miejsce korzystniejszego systemu

emerytalnego dla pracowników sektora publicznego, (iii) lepsze ukierunkowanie transferów socjalnych, (iv) cięcia wybranych kategorii wydatków sektora instytucji rządowych i samorządowych, (v) podwyższenie stawki VAT z 15 % do 17 %, (vi) tymczasowe potrącenie z wynagrodzenia brutto pracowników oraz emerytów z sektora prywatnego, a także (vii) podniesienie stawki podatkowej od płatności uznanych za wypłaty dywidend. Powyższe prognozy budżetowe obejmują również działania na rzecz konsolidacji podjęte przez władze Cypru w pozostałej części roku 2012, po wstępnym porozumieniu z partnerami programu w zakresie polityki budżetowej z listopada 2012 r., a w szczególności stopniowe zmniejszenie uposażeń pracowników i emerytów z szeroko rozumianego sektora publicznego. Podsumowując, w latach 2011-2012 Cypr przyjął środki na rzecz konsolidacji budżetowej, których szacunkowy bezpośredni wpływ na zmniejszenie deficytu wyniósł ponad 5 ½ % PKB. Oddolna ocena środków na rzecz konsolidacji budżetowej podjętych w latach 2011-2012 potwierdza wniosek, że Cypr podjął skuteczne działania.

- (16) W 2011 r. dług publiczny brutto wzrósł do 71,1 % PKB, w porównaniu z poziomem 67,6 % PKB przewidywanym w prognozie służb Komisji z wiosny 2010 r. stanowiącej podstawę wydanego na mocy art. 126 ust. 7 TFUE zalecenia Rady z dnia 13 lipca 2010 r. Takie kształtowanie się długu było głównie wynikiem wyższego niż oczekiwano deficytu, niższego niż zakładanego wzrostu gospodarczego oraz trudności Cypru w uzyskaniu dostępu do rynków międzynarodowych na pokrycie potrzeb w zakresie finansowania, co spowodowało wzrost kosztów finansowania zewnętrznego. Czynniki te oraz udział rządu w dokapitalizowaniu jednego z banków komercyjnych w czerwcu 2012 r. doprowadziły do wzrostu długu sektora instytucji rządowych i samorządowych do około 85,8 % PKB w roku 2012. W najbliższych latach nieuchronnie nastąpi dalszy wzrost długu sektora instytucji rządowych i samorządowych, odzwierciedlający słaby wzrost i znaczne potrzeby w zakresie finansowania budżetowego. W latach 2013-2014, po otrzymaniu pomocy finansowej, dług sektora instytucji rządowych i samorządowych będzie w dalszym ciągu rósł. Przewiduje się, że relacja długu do PKB osiągnie maksymalny poziom wynoszący około 128 % PKB w 2015 r., po czym zmniejszy się na skutek trwałej nadwyżki pierwotnej i powrotu do dodatniego tempa wzrostu realnego PKB.
- (17) Uwzględniając wszystkie te czynniki, a w szczególności znaczne pogorszenie sytuacji budżetowej wynikające z poważniejszego niż przewidywano pogorszenia koniunktury i ogólną sytuację gospodarczą słabszą niż przewidywano w momencie pierwotnego zalecenia Rady wydanego na mocy art. 126 ust. 7 TFUE, wyznaczenie nowego terminu korekty nadmiernego deficytu na Cyprze jest uzasadnione. Przyznanie czterech kolejnych lat na dokonanie korekty nadmiernego deficytu jest niezbędne w świetle prognozowanego oddalenia się pod koniec 2012 r. od wartości referencyjnej wynoszącej 3 % PKB i niekorzystnych warunków makroekonomicznych.
- (18) Według ostatniej prognozy gospodarczej służb Komisji dotyczącej wzrostu nominalnego PKB w 2013 r. saldo pierwotne sektora instytucji rządowych i samorządowych ma osiągnąć deficyt w wysokości 2,4 % PKB, w 2014 r. deficyt w wysokości 4,3 % PKB, w 2015 r. deficyt w wysokości 2,1 % PKB, a w 2016 r. nadwyżkę w wysokości 1,2 % PKB, podczas gdy deficyt nominalny sektora instytucji rządowych i samorządowych ma wynieść 6,5 % PKB w 2013 r., 8,4 % PKB w 2014 r., 6,3 % PKB w 2015 r. i 2,9 % PKB w 2016 r. Do celów monitorowania oraz z uwagi na ograniczony wpływ władz Cypru na wypłatę odsetek, w programie dostosowań

makroekonomicznych, który ma zostać wdrożony przez Cypr, wyznaczono cele budżetowe w zakresie salda pierwotnego.

- (19) W celu zapewnienia trwałej korekty nadmiernego deficytu należy określić odpowiednią ścieżkę dostosowania i dokonać jej ogólnej oceny, w której punktem odniesienia jest saldo strukturalne, przy czym minimalna roczna poprawa salda strukturalnego powinna wynieść co najmniej 0,5 % PKB, rozumiane jako wartość odniesienia. Przewiduje się, że wyczerpująco określone środki na rzecz konsolidacji budżetowej wynoszące w 2013 r. około 4 $\frac{3}{4}$ % PKB doprowadzą do poprawy strukturalnego salda budżetowego o około 1,3 % PKB w 2013 r. Jeśli chodzi o rok 2014, przyjęte środki na rzecz konsolidacji wyniosą około 1 $\frac{3}{4}$ % PKB i szacuje się, że doprowadzą do poprawy salda strukturalnego o 0,3 % PKB w 2014 r., w 2015 r. o 0,7 % PKB, a w 2016 r. o 1,8 % PKB.
- (20) Korekta przewidziana na lata 2013-2016 obejmuje środki służące ograniczeniu wzrostu wydatków głównie na wynagrodzenia w sektorze publicznym i świadczenia społeczne oraz zwiększeniu dochodów w szczególności poprzez zwiększenie stawek podatku VAT, akcyzy, stawki podatku od dochodów z odsetek, podatku od nieruchomości oraz podatku dochodowego od osób prawnych. Konsolidacja budżetowa powinna zostać utrzymana w średnim okresie poprzez ograniczenie wzrostu wydatków, poprawę struktury opodatkowania oraz podjęcie środków budżetowych o charakterze strukturalnym.
- (21) W świetle znacznej dodatkowej konsolidacji w roku 2013 oraz niekorzystnych i wysoce niepewnych warunków makroekonomicznych, między innymi wskutek nałożenia tymczasowych kontroli przepływu kapitału, utraty zaufania oraz destabilizacji sektora finansowego, wprowadzenie obowiązku *ex ante* podjęcia dodatkowych działań na rzecz konsolidacji budżetowej w roku 2014 (poza środkami przyjętymi w grudniu 2012 r. ze skutkiem od dnia 1 stycznia 2014 r.) nie zostało uznane za właściwe. W gospodarczym i finansowym programie dostosowawczym zawarto jednak zobowiązanie władz Cypru, aby w przypadku uzyskania niższych dochodów lub poniesienia wyższych wydatków socjalnych, z uwzględnieniem wystąpienia niepożądanych skutków makroekonomicznych, były one gotowe do utrzymania realizacji celów programu poprzez podjęcie dodatkowych działań.
- (22) Na podstawie uzgodnionych środków na rzecz konsolidacji budżetowej, które pozostały niezmienione w porównaniu ze środkami określonymi w listopadzie 2012 r. w projekcie protokołu ustaleń, szacuje się, że w 2014 r. nastąpi poprawa salda strukturalnego o 0,3 % PKB. Szacowany wysiłek strukturalny w 2014 r. będzie zatem, według ostatniej prognozy służb Komisji, nieco poniżej minimalnej rocznej poprawy salda strukturalnego o co najmniej 0,5 % PKB, rozumiane jako wartość odniesienia. Powyższe tempo poprawy powinno jednak zostać uznane za dopuszczalne w obecnej wyjątkowej sytuacji, charakteryzującej się wysoce niepewnymi warunkami makroekonomicznymi, znaczącymi zmianami rzeczywistego i szacunkowego produktu potencjalnego, większą niepewnością co do szacunków dotyczących salda strukturalnego, których zmiana na przestrzeni czasu jest bardziej prawdopodobna niż w bardziej stabilnych warunkach makroekonomicznych. W prognozie służb Komisji z zimy 2013 r. uwzględniono środki na rzecz konsolidacji planowane na 2014 r., a na przełomie 2013 i 2014 roku przewidziano poprawę salda strukturalnego w wysokości około 1,4 % PKB. Szacowane obecnie niższe tempo poprawy salda strukturalnego w 2014 r. – pomimo niezmienionego zestawu środków na rzecz konsolidacji – można

wytłumaczyć: (i) pogorszeniem bazy podatkowej dla przewidzianych na 2013 r. środków po stronie dochodów, co oznacza, że niektóre z tych środków mogą mieć mniejszy wpływ w roku 2014; (ii) korektą w dół wpływu niektórych środków na rzecz konsolidacji już przyjętych na rok 2014 z powodu gorszych warunków makroekonomicznych w całym okresie objętym programem; (iii) prognozowanym zmniejszeniem w 2014 r. poboru dochodów, które miały zostać uzyskane dzięki niektórym środkom podatkowym, z których dochód (np. pobór podatku dochodowego i podatku VAT) zależy od działalności gospodarczej w 2013 r. oraz (iv) faktem, że standardowa elastyczność zastosowana do określenia udziału składnika cyklicznego i salda strukturalnego może prowadzić do niedoszacowania rzeczywistego wysiłku fiskalnego. Oddolna analiza uznaniowych środków na rzecz konsolidacji, odrębna dla każdego środka, stanowi istotny element oceny kursu polityki budżetowej. Może ona, zwłaszcza w bardzo niepewnych warunkach makroekonomicznych, umożliwić użyteczny uzupełniający ogląd faktycznego wysiłku fiskalnego. Wartość środków na rzecz konsolidacji budżetowej wynosi średnio powyżej 3 % PKB w latach 2013–2014. Odpowiednia poprawa salda strukturalnego – mimo iż jest znacząca – wyniesie średnio jedynie około $\frac{3}{4}$ % PKB.

- (23) Ocena postępów w wypełnianiu zobowiązań podjętych przez Cypr w ramach procedury nadmiernego deficytu będzie dokonywana w regularnych odstępach czasu. W przypadku osiągnięcia niższych dochodów lub poniesienia wyższych wydatków socjalnych, Cypr powinien być gotowy do podjęcia dodatkowych środków w celu zapewnienia osiągnięcia celów budżetowych.
- (24) Cypr spełnia warunki przesunięcia terminu skorygowania nadmiernego deficytu sektora instytucji rządowych i samorządowych określone w art. 3 ust. 5 rozporządzenia (WE) nr 1467/97 w sprawie przyspieszenia i wyjaśnienia procedury nadmiernego deficytu,

PRZYJMUJE NINIEJSZE ZALECENIE:

- 1) Cypr powinien położyć kres obecnej sytuacji nadmiernego deficytu budżetowego do roku 2016.
- 2) W celu sprowadzenia deficytu nominalnego sektora instytucji rządowych i samorządowych poniżej wartości referencyjnej wynoszącej 3 % PKB do roku 2016, Cypr powinien osiągnąć docelowe wartości deficytu nominalnego sektora instytucji rządowych i samorządowych, tj. 6,5 % PKB w 2013 r., 8,4 % PKB w 2014 r., 6,3 % PKB w 2015 r. i 2,9 % PKB w 2016 r.
- 3) W tym celu Cypr powinien rygorystycznie wdrożyć ustawę budżetową na 2013 r., a także uzgodnione dodatkowe środki na rzecz konsolidacji, które powinny wynieść co najmniej 351 mln EUR w 2013 r. W roku 2014 Cypr powinien w pełni wdrożyć środki budżetowe przyjęte w grudniu 2012 r., wynoszące co najmniej 270 mln EUR w 2014 r. Cypr powinien co miesiąc monitorować wpływ na budżet podjętych środków konsolidacyjnych oraz być gotowy do podjęcia dodatkowych środków służących osiągnięciu celów budżetowych w przypadku uzyskania niższych dochodów lub poniesienia wyższych wydatków socjalnych, z uwzględnieniem warunków makroekonomicznych.

- 4) Cypr powinien utrzymać konsolidację budżetową w średnim okresie, dążąc do osiągnięcia średniookresowego celu budżetowego, jakim jest równowaga budżetowa w kategoriach strukturalnych poprzez ograniczenie wzrostu wydatków, poprawę struktury opodatkowania oraz podjęcie środków budżetowych o charakterze strukturalnym.
- 5) Rada wyznacza termin 3 miesięcy na podjęcie przez władze Cypru skutecznych działań oraz, zgodnie z art. 3 ust. 4a rozporządzenia Rady (WE) nr 1467/97, na przedstawienie szczegółowego sprawozdania na temat planowanej strategii konsolidacji budżetowej, która ma służyć osiągnięciu wyznaczonych celów.

Poza sprawozdaniem przewidzianym w zaleceniu (5), jak również równoległe do finansowego programu dostosowawczego, co trzy miesiące Cypr powinien przedstawiać sprawozdanie z postępów poczynionych we wdrażaniu niniejszych zaleceń, a także w odrębnym rozdziale w programie stabilności, do momentu całkowitego skorygowania nadmiernego deficytu.

Niniejsze zalecenie skierowane jest do Republiki Cypryjskiej.

Sporządzono w Brukseli dnia [...] r.

*W imieniu Rady
Przewodniczący*